

VARAN TLARIN BORS A'YA KOTASYONU

Alev DUMANLI
İMKB Kotasyon Müdür Yardımcısı

İMKB
20 Şubat 2010

Mevzuat

- Aracı kuruluş varantlarının Kurul kaydına alınmasına ve alım satım işlemlerine ilişkin esaslar SPK'nun Seri:III, No:37 sayılı Tebliği'nde
- Borsa'da kotasyonu ve işlem görmesine ilişkin esaslar ise Borsamızın 05.01.2010 tarih ve 318 sayılı Genelgesi'nde

düzenlenmiştir.

İşlem Göreceği Pazar

- Aracı kuruluş varantları Kurumsal Ürünler Pazarı altında oluşturulan varant pazarında işlem görecektir.
  - Pazarda piyasa yapıcılık mekanizması uygulanacaktır.
-

Kimler Varant İhraç Edebilir

Derecelendirme kuruluşlarından **yatırım yapılabilir düzeydeki** notların içerisinde **en yüksek üçüncü ve üstü** seviyeye denk gelen derecelendirme notu almış yurt dışında veya Türkiye’de yerleşik aracı kuruluşlar varant ihraç edebilirler.

Yeterli notu bulunmayan Türkiye’de yerleşik aracı kuruluşlar da bu şartı sağlayan aracı kuruluşların garantör olması koşuluyla varant ihraç edebilirler. Bu durumda yükümlülüklerinin yerine getirilmesinde ihraççı ve garantör kuruluş müteselsilen sorumludur.

Derecelendirme notunun düzenli olarak gözden geçirilmesi gerekmektedir.

Varantların satışı sırasında, derecelendirme notunun belirtilen notun altına düşmesi durumunda, varant ihraçları Kurul tarafından durdurulur ve yeni varant ihracına Kurulca izin verilmez. İhraç edilmiş ve işlem görmekte olan varantlar ise işlem görmeye devam eder.

Dayanak Varlık

Varantların dayanak varlığı

- İMKB 30 endeksinde yer alan hisse senedi
- İMKB 30 endeksinde yer alan birden fazla hisse senedinden oluşan sepet
- Borsa tarafından oluşturulan hisse senedi endeksi

olabilir.

Kurulca uygun görülmesi halinde konvertibl döviz, kıymetli maden, emtia, uluslararası alanda genel kabul görmüş endeksler de dayanak varlık olabilir.

Varant İhraç Limiti

Takası kaydi teslimat olarak belirlenen varant ihraçlarında uygulanmakta,

Dayanak varlığı hisse senedi olan varantlarda, ihraç edilecek varantlar karşılığında işleme konu olacak hisse senetleri, ilgili anonim ortaklığın halka açıklık oranının %20'sinden fazla olamaz.

Takas biçiminin nakit olarak belirlendiği varant ihraçlarında söz konusu limit uygulanmaz.

Kurul'a Başvuru

Kurul kayıt başvurusunun, yetkili organ kararının alındığı tarihten itibaren 3 ay içerisinde yapılması zorunludur.

Varant ihraç başvurusu

- bir yıllık dönem içinde yapılacak varant ihraçlarının tümünü kapsayacak şekilde (raf kayıt sistemi)

veya

- her ihraç için ayrı ayrı da

yapılabilir.

İzahname

Kurul'a başvuruda hazırlanan izahnamede

- İhraçcının ve varsa garantör kuruluşun mali durumu
  - faaliyet kapsam ve sonuçları
  - varsa garantörlük esasları
  - ihraç edilen varantların riskleri
  - piyasa yapıcılığı, ihraca ilişkin olarak mevzuatın öngördüğü ve Kurulca gerekli görülen bilgileri
-

Sirküler

Varantın tertipler halinde satılması durumunda, her tertibin satışı için, her bir ihraç bazında,

- ihraç tutarını
- ihraç edilecek varantın özelliklerini
- ihraç koşullarını

içermesi gerekmektedir.

Bir yıllık dönem içinde yapılacak varantların satışında, ihraççılar her tertibin satışından en az 5 iş günü önce sirküleri Kurul'a verirler.

Borsa'ya Başvuru

Varant kotasyon başvurusunun, yetkili organ kararının alındığı tarihten itibaren 3 ay içerisinde yapılması zorunludur.

Başvuru Kurul'a yapılan başvuru ile aynı esaslarda ve eşanlı olmak üzere

- bir yıllık dönem içinde yapılacak varant ihraçlarının tümünü kapsayacak şekilde

veya

- her ihraç için ayrı ayrı da

yapılabilir.

Borsa'ya Başvuru

İhraç edilecek varantlar için öncelikle ihraççı veya aracı kuruluş tarafından

- varantların Borsa kotuna alınması için **kotasyon başvurusunun**,
  - varantların satışı amacıyla sirküler ilan edilmeden önce de Borsada **işlem görme başvurusunun** yapılması gerekmektedir.
-

Borsa'ya Başvuru

Başvuru **bir yıllık dönem için yapılmışsa** bu süre içerisinde ihraç edilmesi planlanan varant tutarının tamamı Borsa Yönetim kurulu kararı ile kota alınır.

Daha sonra bir yıl içinde yapılacak her bir satış aşamasında varantların Borsa'da satılması için satıştan en az 5 iş günü satış başvurusu yapılır. Başvuru Borsa Başkanlığı'nca onaylanarak satış işlemlerine başlanır.

Başvurunun her bir ihraç için ayrı ayrı yapılması durumunda ise kotasyon ve işlem görme başvurusu aynı zamanda sonuçlandırılır.

Varantların ilk ihracı Borsa'da yapılmakta, Borsa dışında halka arz olmamaktadır.

Başvuru Belgeleri

Kotasyon Başvurusu İçin

- Kurul Kayıt Belgesi
  - Kurul tarafından onaylanmış izahname
  - Varant ihracına ilişkin yetkili organ kararı,
  - İlgili mevzuatta varant ihracı için başka mercilerin karar veya onayı arandığı takdirde bu karar veya onaya ilişkin belge,
  - İhraççı, piyasa yapıcısı, aracı kuruluş ve varsa garantör hakkında bilgiler
  - Varantların serbestçe devir veya tedavül edeceğine ilişkin beyan
  - Piyasa yapıcılık sözleşmesi, aracılık sözleşmesi, varsa garanti sözleşmesi ile halka arz ile ilgili diğer sözleşmelerin birer örneği,
-

Başvuru Belgeleri

İşlem Görme Başvurusu İçin

- Aracı kuruluş veya ihraççı tarafından imzalanmış Genelge ekinde yer alan işlem görme bilgi formu ve işlem görme başvuru dilekçesi
  - Kurul tarafından onaylanmış sirküler
  - Varant kotasyon ücretinin ödendiğine ilişkin belge
-

Kotasyon Şartları

- Başvurunun Kurul kaydına alınan varantların tamamı için yapılması,
  - Kurulun varantlara ilişkin Seri:III, No: 37 sayılı Tebliği”nde belirtilen niteliklere sahip piyasa yapıcının bulunması,
  - Yurtdışında yerleşik ve faaliyet gösteren yabancı kuruluşlar tarafından Türkiye’de varant ihraç edilmesi durumunda İMKB Kotasyon Yönetmeliği’nin 19’uncu maddesi gereği ilgili Bakanlıktan alınan iznin Borsa’ya ibraz edilmesi **(Bu izin Bakanlık adına SPK tarafından verilecektir)**
-

Varantların kottan/pazardan çıkarılması

- Varantın vadesinin dolması
- Sepet varantlar ve endekse dayalı varantlar hariç olmak üzere, varantın dayanak varlığının birleşme, devrolma veya diğer nedenlerle kottan çıkarılması

durumlarında varantlar Borsa kotundan ve pazardan sürekli olarak çıkarılır.

İşlem Sırasının Durdurulması

- Dayanağı hisse senedi olan varantlarda, ilgili hisse senedinin sırasının işleme kapatılması
- sepet varantlarda hisse senetlerinden herhangi birisinin sırası kapatılması

durumunda varant sırası da işleme kapatılır.

- Dayanağı endeks olan varantlarda endekse dahil hisse senetlerinden işleme kapatılanlar olsa dahi varant işleme kapatılmaz. Endeks hesaplanmaya devam ettiği sürece varant sırası da açık kalır. Ancak endeks hesaplamasında bir kesinti yaşanması durumunda sıra işleme kapatılabilir.
-

İşlem Sırasının Durdurulması

- Yaşanan bir aksaklık ya da yatırımcı çıkarlarının korunmasına yönelik olarak piyasa yapıcının talep etmesi,
  - Piyasa yapıcının faaliyetlerinin geçici ya da sürekli olarak durdurulması ya da piyasa yapıcı olmaya ilişkin şartları yitirmesi veya piyasa yapıcısında değişiklik olması (bu durumda Kurul tarafından yeni bir piyasa yapıcısı atanıncaya kadar ilgili varantların işlem sırası geçici olarak durdurulur. Tebliğ'de belirtilen sürede yeni bir piyasa yapıcısı belirlenemezse, varantın işlem sırası vade sonuna kadar kapalı kalır.)
  - Varant ihraççısının herhangi bir varantta yükümlülüklerini yerine getirememesi, ihraççı ile ilgili iflas, konkordato talebinde bulunulması, (bu durumlarda ihraççının tüm varantları işleme kapatılır.)
-

Kotasyon Ücretleri

Borsa kotuna alınan varantların toplam itibari değeri (*) üzerinden %0,01 (onbinde bir) oranında kota alma ücreti alınır.

Daha sonra, ihraç edilerek işlem görmeye başlayacak varantlarda her ihraç için 500 TL kota alma ücreti Borsa'ya ödenir.

Her bir ihraççı için bir yılda ödenecek toplam varant ücret tutarı 50.000 TL'yi geçemez.

Varantlar için kotta kalma ücreti ödenmez.

(*) toplam itibari değer= varant adeti*1 kuruş

Mevcut Başvurular

İş Yatırım Menkul Değerler A.Ş. İMKB 30 endeksini dayanak alan, 6 ay vadeli 400.000 adet alım, 400.000 adet satım olmak üzere 1 yıl içerisinde ihraç edeceği toplam 800.000 adet varant için kotasyon ve işlem görme başvurusu yapmıştır.

Deutsche Bank AG 1 yıl içerisinde ihraç edilmek üzere 1.500.000.000 adet varant ihracı için Kurul'a başvuru yapmıştır.
